

עֵזֶר לְלִמּוּד הַנִּיחַ בְּעַל פֶּה

פרקים לב, מא - 17.5lines, מה, מז

פרק לב עמוד א'

- 1 פָּרַק לֵב וְהָיָה עַל יְדֵי קִיּוּם הַדְּבָרִים הַנִּלְ, לְהִיּוֹת גּוּפוֹ
- 2 נִבְזָה וְנִמְאָס בְּעֵינָיו, רַק שְׁמֻחָתוֹ
- 3 תְּהִיָּה שְׁמֻחַת הַנֶּפֶשׁ לְבִדְהָ, ׀ הֲרִי זֹו דֶּרֶךְ יִשְׂרָאֵל וְקִלָּה לְבֹא
- 4 לְיַדִּי קִיּוּם מַצּוֹת "וְאֶהְבֹּת לְרַעְדָּךְ כְּמוֹדִי" לְכָל נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל,
- 5 לְמַגְדוֹל וְעַד קָטָן. ׀ כִּי מֵאַחֵר שְׁגוּפוֹ נִמְאָס וּמִתַּעֲב אֲצִלּוֹ,
- 6 וְהַנֶּפֶשׁ וְהָרוּחַ מִי יוֹדֵעַ גְּדֻלָּתוֹ וּמַעֲלָתוֹ בְּשִׁרְשׁוֹ וּמִקּוּרָו
- 7 בְּאַלְקִים חַיִּים. ׀ בְּשִׁגָּם שְׁכָלָן מִתְאַיִמוֹת וְאֵב אֶחָד לְכָלָנָהּ,
- 8 וְלִכֵּן נִקְרָאוּ כָּל יִשְׂרָאֵל אֲחִים מִמֶּשׁ, מִצַּד שִׁרְשׁ נֶפֶשׁ
- 9 בַּה' אֶחָד, רַק שֶׁהַגּוּפִים מְחַלְקִים. ׀ וְלִכֵּן הָעוֹשִׂים גּוּפִם עֶקֶר
- 10 וְנֶפֶשׁ טְפִלָּה, אִי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת אֶהְבָּה וְאַחֻוָּה אֲמִתִּית
- 11 בִּינִיָּהֶם, אֲלֹא הַתְּלוּיָהּ בַּדְּבָר לְבִדְהָ. ׀ וְזֶהוּ שֶׁאִמַּר הַלֵּל הַזִּקְנָן עַל
- 12 קִיּוּם מַצּוֹה זֹו, "זֶהוּ כָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ, וְאִידֶּךָ פִּירוּשָׁא הוּא"
- 13 כּוֹלָהּ. ׀ כִּי יִסּוּד וְשִׁרְשׁ כָּל הַתּוֹרָה הוּא לְהַגְבִּיָּהּ וּלְהַעֲלוֹת
- 14 הַנֶּפֶשׁ עַל הַגּוּף מַעֲלָה מַעֲלָה עַד עֶקֶרָא וְשִׁרְשָׁא דְכָל
- 15 עֲלָמִין, ׀ וְגַם לְהַמְשִׁיךְ אוֹר אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא בְּכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב
- 16 לְקַמּוֹ, דְּהֵיִינוּ בְּמִקּוּר גִּשְׁמוֹת כָּל יִשְׂרָאֵל, לְמַהּוֹי אֶחָד
- 17 בְּאֶחָד דְּוָקָא, ׀ וְלֹא כְּשֵׁישׁ פִּירוּד חֵס וְשָׁלוֹם בְּנִשְׁמוֹת, דְּקִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא לֹא
- 18 שְׂרִיא בְּאַתֵּר פְּגִים. וְכִמוֹ שְׁכָתוֹב: "בְּרַכְנוּ אֲבִינוּ כְּלָנוּ כְּאֶחָד
- 19 בְּאוֹר פְּנִידָה", וְכִמוֹ שְׁכָתוֹב בְּמָקוֹם אַחֵר בְּאַרְיִכוֹת: ׀ וְמָה שְׁכָתוֹב בְּגִמְרָא שְׁמִי
- 20 שְׁרוּאָה בְּחִבְרוֹ שְׁחָטָא, מַצּוֹה לְשִׁנְאוֹתוֹ וְגַם לִזְמַר לְרַבּוֹ

פרק לב עמוד ב'

- 21 שִׁישְׁנָאֵהוּ, הִינּוּ בַחֲבֵרוֹ בַּתּוֹרָה וּמִצּוֹת וּכְבָר קִיִּם
22 בּוֹ מִצּוֹת "הוֹכַח תּוֹכִיחַ אֶת עַמִּיתְךָ", עִם שְׁאֵתְךָ בַּתּוֹרָה
23 וּבְמִצּוֹת, ׀ וְאַף עַל פִּי כֵן לֹא שָׁב מַחֲטָאוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסֵפֶר חֲרָדִים.
24 אֲבָל מִי שְׁאִינוֹ חֲבֵרוֹ וְאִינוֹ מִקְרָב אֲצִלּוֹ, הִנֵּה עַל זֶה אָמַר
25 הַלֵּל הַזֶּקֶן: הֵוִי מִתְלַמִּידּוֹ שֶׁל אֶהְרֹן, אוֹהֵב שְׁלוֹם וּכוֹלֵהוּ,
26 אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמִקְרָבָן לַתּוֹרָה. ׀ לֹא־לֹא שְׁאֵף
27 הֶרְחֹקִים מִתּוֹרַת ה' וְעִבּוּדָתוֹ, וְלִכֵּן נִקְרָאִים בְּשֵׁם "בְּרִיּוֹת"
28 בְּעִלְמָא, צָרִיד לְמַשְׁכֵּן בַּחֲבִלֵי עֲבוֹתוֹת אֶהְבָּה, וְכִלִּי הָאִי
29 וְאוֹלִי יוֹכֵל לְקָרֶבֶן לַתּוֹרָה וְעִבּוּדָת ה'; ׀ וְהֵן לֹא, לֹא הִפְסִיד
30 שְׂכָר מִצּוֹת אֶהְבֵּת רַעִים. וְגַם הַמִּקְרָבִים אֵלָיו וְהוֹכִיחַם
31 וְלֹא שָׁבוּ מִעֲוֹנוֹתֵיהֶם, שְׁמִצּוֹה לִשְׁנֹאתָם, מִצּוֹה לְאַהֲבָם
32 גַּם כֵּן, וְשִׁתִּיחֵן הֵן אֲמַת: שְׁנֹאָה מִצַּד הָרַע שְׁבָהֶם, וְאַהֲבָה
33 מִצַּד בְּחִינַת הַטּוֹב הַגָּנוּז שְׁבָהֶם, ׀ שֶׁהוּא נִיצוֹץ אֱלֻקוֹת שְׁבִתּוֹכֶם
34 הַמְּחִיָּה נִפְשָׁם הָאֱלֻקִּית. וְגַם לְעוֹרֵר רַחֲמִים בְּלִבּוֹ עָלֶיהָ,
35 כִּי הִיא בְּבִחִינַת גָּלוּת בַּתּוֹךְ הָרַע מִסֵּטְרָא אַחֲרָא הַגּוֹבֵר עָלֶיהָ
36 בְּרָשָׁעִים. וְהֶרְחַמְנוֹת מִבְּטָלַת הַשְׁנֹאָה וּמַעוֹרֶרֶת הָאֶהְבָּה,
37 כְּנוֹדַע מִמָּה שֶׁכָּתוּב: "לִיעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אֲבִרָהֶם". ׀ [וְלֹא אָמַר
38 דּוֹד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם "תִּכְלִית שְׁנֹאָה שְׁנֹאֲתִים" וְגוֹמֵר אֵלָּא עַל הַמִּינִים
39 וְהָאִפִּיקוֹרְסִים שְׁאִין לָהֶם חֵלֶק בְּאֵלֵהִי יִשְׂרָאֵל, כִּדְאִיתָא
40 בַּגְמָרָא רִישׁ פֶּרֶק ט"ז דְּשַׁבָּת].

פרק מ"א עמוד א' (first 17.5 lines)

- 1 **פָּרָק מֵא בָרַם צָרִיד לְהִיזֹת לְזַכָּרוֹן תָּמִיד רֵאשִׁית**
2 **הָעֲבוּדָה וְעִיקָרָה וְשִׁרְשָׁה. וְהוּא,**
3 **כִּי אִף שֶׁהִירָאָה הִיא שָׂרֵשׁ לְסוּר מִרַע וְהֶאֱהָבָה לְוַעֲשֵׂה**
4 **טוֹב, אִף עַל פִּי כֵן לֹא דִי לְעוֹרֵר הֶאֱהָבָה לְבִדָּה לְוַעֲשֵׂה טוֹב,**
5 **וּלְפָחוֹת צָרִיד לְעוֹרֵר תַּחֲלָה הִירָאָה הַטְּבָעִית הַמְּסֻתָּרָת**
6 **בְּלֵב כָּל יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא לְמַרְד בְּמֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כִּנֵּ"ל,**
7 **שֶׁתִּהְיֶה בְּהִתְגַּלּוּת לְבוֹ אוֹ מִחוּ עַל כָּל פָּנִים. דְּהֵיִינוּ לְהִתְבּוֹנֵן**
8 **בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ עַל כָּל פָּנִים גְּדֻלַּת אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וּמַלְכוּתוֹ אֲשֶׁר הִיא**
9 **מַלְכוּת כָּל עוֹלָמִים, עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, ׀ וְאִיהוּ מְמַלֵּא כָּל**
10 **עֲלָמִין וְסוּבֵב כָּל עֲלָמִין, וְכִמּוֹ שֶׁכָּתוּב: "הֲלֹא אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת**
11 **הָאָרֶץ אֲנִי מִלֵּא", וּמִנִּיחַ הָעֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים וּמִיַּחַד**
12 **מַלְכוּתוֹ עַל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּכֻלָּל, וְעַלְיוֹ בְּפֶרֶט, כִּי חַיֵּב**
13 **אָדָם לֹמַר: בְּשִׁבְלִי נִבְרָא הָעוֹלָם. וְהוּא גַם הוּא מְקַבֵּל**
14 **עַלְיוֹ מַלְכוּתוֹ, לְהִיזֹת מֶלֶךְ עַלְיוֹ, וְלְעַבְדּוֹ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ**
15 **בְּכָל מִיָּנִי עֲבוּדַת עֶבֶד. וְהִנֵּה ה' נֹצֵב עַלְיוֹ, וּמִלֵּא כָּל**
16 **הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וּמִבֵּיט עַלְיוֹ וּבּוֹחֵן כָּלִיזֹת וְלֵב אִם עוֹבְדוֹ**

פרק מ"א עמוד ב'

- 17 כָּרְאוּי. וְעַל כֵּן צָרִיךְ לַעֲבֹד לְפָנָיו בְּאַיְמָה וּבִירְאָה
- 18 כְּעוֹמֵד לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ.

פרק מ"ה עמוד א'

- 1 פָּרָק מַה עוֹד יֵשׁ דֶּרֶךְ יִשְׂרָאֵל לְפָנָיו אִישׁ לַעֲסֹק
- 2 בַּתוֹרָה וּמִצְוֹת לְשִׁמּוֹן, עַל יְדֵי מִדָּתוֹ
- 3 שֶׁל יַעֲקֹב אָבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם, שֶׁהִיא מִדַּת הַרַחֲמִים, לְעוֹרֵר בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ
- 4 תְּחִלָּה רַחֲמִים רַבִּים לְפָנֵי ה' עַל נִצּוֹן אֱלֹהוֹת הַמַּחֲתִּיָּה

פרק מ"ה עמוד ב'

- 5 נִפְשׁוּ, אֲשֶׁר יָרַד מִמְּקוֹרֵי חַיֵּי הַחַיִּים אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא הַמִּמְלָא
6 כָּל עַלְמִין וְסוּבָב כָּל עַלְמִין וְכֹלָא קָמִיה כָּלָא חָשִׁיב, ׀
7 וְנִתְלַבֵּשׁ בְּמַשְׁכָּא דְּחוּיָא הֶרְחֹק מֵאוּר פָּנֵי הַמֶּלֶךְ
8 בְּתַכְלִית הֶהְרַחֵק. כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא תַכְלִית הַקְּלָפוֹת הַגָּסוֹת
9 כּוֹלָהוּ. וּבִפְרָט כְּשִׁיזְכוּר עַל כָּל מַעֲשָׂיו וְדַבּוּרָיו וּמַחֲשַׁבוֹתָיו
10 מִיּוֹם הַיּוֹתוֹ אֲשֶׁר לֹא טוֹבִים הָמָּה, וְ"מֶלֶךְ אֲסוּר בְּרֹהֲטִים"
11 בְּרֹהֲטֵי מוֹחָא. כִּי יַעֲקֹב חָבֵל נִחְלָתוֹ, וְכַמְּשֵׁל הַמוֹשֵׁךְ
12 בַּחֲבֵל וְכוֹלָהוּ, וְהוּא סוֹד גְּלוּת הַשְׂכִּינָה. וְעַל זֶה נֶאֱמַר: "וַיֵּשֶׁב
13 אֵל ה' וִירְחֲמֵהוּ", לְעוֹרֵר רַחֲמִים רַבִּים עַל שֵׁם ה' הַשּׁוֹכֵן
14 אִתָּנוּ, כְּדֹכְתִּיב: "הַשּׁוֹכֵן אִתָּם בְּתוֹךְ טִמְאָתָם". ׀ וְזֶהוּ שֶׁאֵמַר הַכָּתוּב:
15 "וַיִּשָּׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל וַיֵּשָׂא אֶת קוֹלוֹ וַיִּבְךְ". כִּי רַחֵל הִיא
16 כְּנָסֶת יִשְׂרָאֵל, מְקוֹר כָּל הַנְּשָׁמוֹת. וַיַּעֲקֹב בְּמִדָּתוֹ
17 הָעֲלִיּוֹנָה, שֶׁהִיא מִדַּת הֶרְחָמִים שְׂבָאֲצִילוֹת, הוּא הַמְּעוֹרֵר
18 רַחֲמִים רַבִּים עָלֶיהָ. "וַיֵּשָׂא אֶת קוֹלוֹ" לְמַעְלָה, לְמִקְוֵה
19 הֶרְחָמִים הָעֲלִיּוֹנִים, הַנִּקְרָא "אֲב הֶרְחָמִים" וּמִקְוֶרֶם. ׀ "וַיִּבְךְ",
20 לְעוֹרֵר וּלְהַמְשִׁיךְ מִשֵּׁם רַחֲמִים רַבִּים עַל כָּל הַנְּשָׁמוֹת
21 וְעַל מְקוֹר כְּנָסֶת יִשְׂרָאֵל, לְהַעֲלוֹתָן מַגְלוֹתָן וּלְיִיחָדָן
22 בְּיַחְוֹד הָעֲלִיּוֹן אוֹר אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, בְּבַחֲיִנַת נְשִׁיקִין, שֶׁהִיא
23 אֲתִידְבָּקוֹת רוּחָא בְּרוּחָא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וַיִּשָּׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ", ׀
24 דְּהֵיִינוּ הַתְּקַשְׁרוֹת דְּבוּר הָאָדָם בְּדַבֵּר ה' זֶה הֵלְכָה. וְכֵן
25 מַחֲשָׁבָה בְּמַחֲשָׁבָה, וּמַעֲשָׂה בְּמַעֲשָׂה, שֶׁהוּא מַעֲשָׂה
26 הַמְּצוּוֹת. וּבִפְרָט מַעֲשָׂה הַצְּדָקָה וְחֶסֶד, דְּחֶסֶד דְּרוּעָא
27 יְמִינָא, הוּא בְּחִינַת חֲבוּק מִמֶּשׁ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב "וַיְמִינוּ תַחֲבֻקֵּנִי".
28 וְעַסֵּק הַתּוֹרָה בְּדַבּוּר וּמַחֲשַׁבַת הָעֵינִן הֵן בְּחִינַת נְשִׁיקִין
29 מִמֶּשׁ. וְהִנֵּה עַל יְדֵי זֶה יָכוֹל לָבוֹא לְבַחֲיִנַת אֲהָבָה רַבָּה
30 בְּהַתְּגַלּוּת לָבוֹ, כְּדֹכְתִּיב "לִיעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אֲבֵרָהֶם",
31 כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר בְּמִקְוֶם אַחֵר. ׀

פרק מ"ז עמוד א'

- 1 פָּרָק מ"ז וְהִנֵּה בְּכָל דּוֹר וְדוֹר וְכָל יוֹם וְיוֹם, חַיִּב
- 2 אָדָם לִרְאוֹת עֲצָמוֹ כְּאֵלֹה הוּא יֵצֵא
- 3 הַיּוֹם מִמִּצְרַיִם. וְהִיא יֵצִיאת נֶפֶשׁ הָאֱלֹהִית מִמֶּאֱסֵר
- 4 הַגּוֹף, מִשְׁכָּא דְּחַוְיָא, לְכָלֵּל בְּיַחְוּד אֹר אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא עַל יְדֵי עֶסֶק
- 5 הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת בְּכָלֵּל. וּבִפְרָט בְּקִבְלַת מַלְכוּת שְׁמַיִם
- 6 בְּקִרְיַת שְׁמַע, שְׁבָה מִקְבֵּל וּמִמְשִׁיךְ עָלָיו יַחְוּדוֹ יִתְבָּרַךְ בְּפִרוּשׁ,
- 7 בְּאִמְרוֹ "ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד". ׀ וְכִמּוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר לְעִיל, כִּי "אֱלֹהֵינוּ" הוּא
- 8 כִּמּוֹ "אֱלֹהֵי אַבְרָהָם" וְכוּלְהוּ, לְפִי שְׁהִיָּה בְּטֵל וְנִכְלָל בְּיַחְוּד
- 9 אֹר אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא. רַק שְׁאֲבָרָהֶם זָכָה לָזֶה בְּמַעֲשָׂיו וְהַלּוּכוֹ
- 10 בְּקִדְשׁ מִמִּדְרָגָה לְמִדְרָגָה, כִּמּוֹ שְׁכַתּוֹב: "וַיִּסַּע אַבְרָם הַלּוֹךְ
- 11 וְנִסְעָה" וְגוֹמֵר: ׀ אָבֵל אֲנַחְנוּ, יִרְשָׁה וּמִתְנָה הִיא לָנוּ, שְׁנַתֵּן

פרק מ"ז עמוד ב'

- 12 לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ, וְהַלְבִּישׁ בָּהּ רְצוֹנוֹ וְחֻכְמָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, הַמֵּיחָדִים
13 בְּמַהוּתוֹ וְעֲצָמוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַכְלִית הַיְחוד. וְהָרִי זֶה כָּאֵלּוּ נָתַן
14 לָנוּ אֶת עֲצָמוֹ כְּבִיכּוֹל, כִּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ עַל פָּסוּק "וַיִּקְחוּ לִי
15 תְרוּמָה" [ד"ל], כְּלוּמַר אוֹתִי. וְהִנֵּה לִי לְמַמַּר "וּתְרוּמָה", אֵלֶּא מְשׁוּם
16 דְּכָלֵּא חָד, עֵין שֵׁם הַיֵּטִב: ׀ וְזֶהוּ שְׂאוֹמְרִים: "וְנָתַן לָנוּ ה' אֱלֹהֵינוּ
17 בְּאַהֲבָה" כּוֹלָהוּ, "כִּי בְּאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָנוּ ה' אֱלֹהֵינוּ" כּוֹלָהוּ. וְלִזְהָ
18 אֵין מוֹנֵעַ לָנוּ מִדְּבָקוֹת הַנֶּפֶשׁ בַּיְחודוֹ וְאוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֵלֶּא הַרְצוֹן,
19 שְׂאֵם אֵין הָאָדָם רוֹצֶה כָּלֵל חֵס וְשָׁלוֹם לְדְבָקָה בּוֹ כּוֹלָהוּ. ׀ אֲבָל
20 מִיד שְׂרוֹצֶה וּמִקְבֵּל, וּמִמְשִׁיךְ עָלָיו אֱלֹהוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ וְאוֹמֵר: "ה'
21 אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד", הָרִי מִמִּילָא נִכְלָלֶת נִפְשׁוֹ בַּיְחודוֹ יִתְבָּרֵךְ, דְּרוּחַ
22 אֵייתִי רוּחַ וְאַמְשִׁיךְ רוּחַ. וְהִיא בְּחִינַת יְצִיאַת מִצְרַיִם. וְלִכְן
23 תִּקְנוּ פְּרִשְׁת יְצִיאַת מִצְרַיִם בְּשַׁעַת קְרִיאַת שְׁמַע דְּיוֹקָא, אֵף שֶׁהִיא
24 מְצוּה בִּפְנֵי עֲצָמָה וְלֹא מִמְצוֹת קְרִיאַת שְׁמַע, כִּדְאִיתָא בְּגִמְרָא
25 וּפּוֹסְקִים, אֵלֶּא מִפְּנֵי שֶׁהֵן דְּבַר אֶחָד מִמֶּשׁ. וְכֵן בְּסוֹף פְּרִשְׁת
26 יְצִיאַת מִצְרַיִם מְסִים גַּם בֵּן "אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם", וְהֵינּוּ גַם
27 בֵּן כִּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר לְעִיל: ׀